

o teorii a že dovede v těchto směrech najít intimní styk se skutečným životem a jeho problémy hospodářskými a sociálními. V tomto směru zabýval se německý sjezd právníký otázkou jednotné kodifikace pracovního práva a to jak za účastenství universitních profesorů tak právníckých praktiků z oboru průmyslového a zabýval se také otázkou práva mezinárodního.

Druhý vědecký sjezd československých právníků vykonal jistě svůj úkol velmi dobře. Radost z práce v samostatném státě, snaha podati účastníkům co nejvíce a povzbudit k další svědomité práci v oboru právních věd, byly vedoucími myšlenkami pořadatelů. Stav právníký snad po duchovenstvu nejcetnější ovládá skutečně celý náš veřejný život. Kodifikace právních zásad, jejich výklad a použití jest dílem právníků nejruznějších oborů a proto jest pochopitelný zájem časopisů všech politických směrů o sjezd a jeho výsledky. Proto také právníci jsou povinni práci svoji přísněji kritizovati nežli snad tak činí stavy jiné. Z poznání chyb upravíme si cestu k práci dokonalejší a proto po ukončení druhého zdařilého sjezdu přejeme si s obětavým předsedou p. Drem Vážným v brzkou třetího, který by se zabýval některými palčivými otázkami jak z práva mezinárodního, tak ústavního, sociálního a národního hospodářství.

Notář Dr. EM. LISKA:

Dávky za úřední úkony ve věcech správních.

Dne 22. července 1925 bylo vydáno prováděcí nařízení ze dne 18. června 1925 čís. 163 Sb. z. a n. k zákonu ze dne 3. dubna 1925 čís. 53 Sb. z. a n. o dávkách za úřední úkony ve věcech správních (dávkové řády).

K nařízením tomu připojeny jsou dávkové řády, jež obsahují jednak všeobecné sazby, jednak zvláštní sazby pro jednotlivá odvětví správní; pro obory, pro něž hořejším prováděcím nařízením dávkové řády vydány nebyly, budou vydány později.

Tyto dávky budou se ve věcech správních vybírat vedle státních kolkových poplatků a to za úřední úkony, pokud se staly podstatně v zájmu soukromém, jakož i za udělení oprávnění a poskytnutí výhod.

V oboru ministerstva spravedlnosti byly zavedeny tyto dávky:

1. za advokátní a notářskou zkoušku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 400 Kč,
2. za osvědčení o tuzemském právu od 50 do 1000 Kč,
3. za osvědčení o právu platném v cizině k žádosti stran anebo k žádosti soudu v zájmu stran od 100 do 5000 Kč,
4. za vysvědčení o potvrzení vzájemnosti ve firemních věcech od 25 do 500 Kč,
5. za vyjádření vydaná k žádosti stran o zaručené vzájemnosti od 25 do 500 Kč,
6. za vyjádření o rozsahu exterritoriality od 25 do 500 Kč,
7. za ustanovení notářského substituta na žádost substituo­vaného notáře 50 Kč a
8. za ustanovení stálým znalcem nebo tlumoč­níkem od 50 do 1000 Kč.

Nás notáře budou zajímati z dávek těch hlavně dvě, totiž za notářskou zkoušku a za ustanovení notářského substituta na žádost substituo­vaného notáře.

Dávku první vyměří vrchní zemský soud v Praze

aneb v Brně, u něhož se notářská zkouška bude konati, dávku druhou sborový soud první stolice, který jest povolán náměstkem notáře ustanoviti.

Ježto se jedná v obou těchto případech o dávky s pevnou sazbou, musí býti zpravidla zaplacený dříve, než se ukončí příslušný úřední úkon, tedy před termínem ke složení notářské zkoušky určeným, případně před ustanovením substituta.

Podle § 5. prováděcího nařízení mohou kandidáti notářství, není-li nebezpečí pro vymáhání dávky, k zaplacení jejímu povoleny býti lhůty proti placení 7% úroků z prodlení.

Kandidát notářství, který by bez zkrácení nutné výživy potřebné pro sebe a svou rodinu nemohl dávku za notářskou zkoušku zaplatiti, může na základě kolku prostého vysvědčení vydaného obecním úřadem žadatelova bydliště a příslušným okresním politickým úřadem potvrzeného, od dávky té býti osvobozen.

O žádosti té rozhodne vrchní zemský soud, který je příslušný k vyměření dávky.

Pokud se týče zaplacení obou hořejších dávek, vyžve soud k vyměření dávky příslušnou stranu, aby dávku do tří dnů zaplatila a přiloží jí k tomu účelu zvláštní vyplněný šekový vplatný lístek s obálkou svou adresou vyplněnou.

Strana zaplatí pak u poštovního úřadu vyměřenou dávku a odevzdá tam zároveň zmíněnou obálku, ve které pak poštovní úřad úřadu v adrese vyznačenému zašle čtvrtý díl vkladního listu, tak zvané »návěstí« jako doklad o zaplacení dávky. Straně zůstane pak poštovním úřadem oddělená stvrzenka o zaplacení dávky.

V případech, kdy se jedná o rychlé vyřízení žádosti o ustanovení substituta, lze zaplatiti dávku u příslušného sborového soudu první stolice hotově na průkaz blokovým útržkem.

Ježto účinnost hořejšího prováděcího nařízení počala dnem vyhlášení, to jest 22. července t. r., bude třeba ve všech případech, kdy na žádost notářovu substitut po 21. červenci 1925 byl ustanoven, vybrati dávku dodatečně.

Ustanovení notářského substituta podléhá dávkě 50 Kč jen tehdy, stalo-li se na žádost substituo­vaného notáře; nebyl-li však substitut ustanoven na žádost notářovu, nýbrž k návrhu notářské komory, na příklad notáři suspendovanému aneb pro notářství úmrtím uprázdněné a pod., pak ustanovení substituta hořejší dávkě nepodléhá.

Účinnost hořejšího prováděcího nařízení pomine koncem roku 1926.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Likvidatoři společenstva jsou oprávněni rozvrhnouti schodek podle bilanční passivity mezi členy a požadovati od nich na vyrovnání jeho příplatek v mezích členského ručení bez zavedení soudního rozvrhového řízení a bez předchozího zpeněžení veškerého majetku družstevního.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 1. dubna 1925 Rv I. 154/25. Zemský soud civ. v Praze Ck XIXa. 333/24.)

Důvody III. stolice:

Dovolatelka vytýká, že likvidatoři nejsou oprávněni doplatky požadovati dříve, než se zpeněží celý majetek družstva, ježto by jinak šlo nikoli o likvidaci, nýbrž o požadování příspěvků za tím účelem, aby zaplacený byly dluhy družstva, při čemž by jmění družstva zůstalo neztenceno. Na družstvo není

uvalen konkurs a nejde tu také o případ uvedený v § 15 nařízení ze dne 21. 3. 1918 č. 105 ř. z., takže podle § 18 tohoto nařízení odst. 3. platí o likvidaci družstva jen předpisy zákona z 9. 3. 1873 č. 70 ř. z., podle něhož jak soudové nižší správné dovodili, není rozvrh doplatků nespornou cestou (schválením soudu za účelem zavedení rozvrhového řízení ve smyslu §§ 62 až 65 zák.) obligatorním. V tomto zákoně pak není způsob likvidace blíže předepsán a ani z povahy likvidace nelze dovozovati, že by rozvrh doplatků státi se mohl jedině až po zpeněžení veškerého jmění. Podmínkou pro rozvrh doplatků jest průkaz, že společenské jmění nestačí k uspokojení věřitelů. Zda je tu taková passivita, lze posouditi i před zpeněžením jmění; to připouští cit. nařízení č. 105 ai 1918 pro případy jim upravené a obsahuje v § 12 i opatření pro ten případ, že od členů bude vybráno více, než je ku krytí schodku definitivně třeba. Patrně, že podkladem pro požadování doplatků může býti i tak zv. passivita bilanční a není správným názor dovolatelčin, že vyšetřením bilanční zjišťuje se pouze dočasná neschopnost k placení.

Jde o to, zda v tomto případě lze bilanční passivitu vzíti za podklad. Družstvo uvedlo, že podle bilance poslední obnášel schodek 1,122.846 Kč a že likvidatoři tuto ztrátu rozvrhli na členy a vyžádali si doplacení ve výši 50% členského ručení. Žalovaná to doznala a nenamítala, že požaduje se na ní snad více. Nezbýlo tedy než žalovanou podle prosby žalobní odsouditi.

Nelze přikázati dávku z majetku z nejvyššího podání ve výsadním pořadí, nebylo-li uvedeno, kolik z ní připadá na prodanou nemovitost.

Okresní soud ve V. zamítl rozvrhový usnesením ze dne 3. června 1924 E 1207/22/56 návrh České finanční prokuratury na přikázání dávky z majetku z nejvyššího podání za exekučně prodanou továrnu čp. 300 ve V. z toho důvodu, že berní úřad sice přihlásil dávku tu k dražebnímu řízení, avšak vzdor vyzvání, aby podal vysvětlení, oznámil, že sice činí nárok na tuto dávku, neuvedl však, kolik z ní připadá na nemovitost, takže není zřejmo, kolik z dávky té vyměřeno bylo dlužníku z ostatního jmění a kolik připadá na nemovitosti.

Kc stížnosti čsl. eráru rozhodl zemský soud civilní v Praze rozhodnutím ze dne 27. prosince 1924 R III 733/24/71, že stížnosti se nevyhovuje a usnesení v odpor vzaté se potvrzuje, a to z toho důvodu, že sice dle § 62 zák. z 8. dubna 1920 čís. 309 Sb. zák. a nař. dávka z majetku požívá na nemovitostech do částky poměrně na ni vypadající, avšak nejvíce do 30% zjištěné čisté hodnoty nemovitosti zákonného přednostního práva zástavního, že ale bylo věci eráru, aby ve smyslu ustanovení § 210 ex. ř. nejpozději při rozvrhovém roku přihlášenou dávku blíže specifikoval, resp. potřebnými listinnými doklady prokázal, že jest nejen podle práva platná a k uspokojení způsobila, nýbrž, že též v přihlášeném obnose požívá zákonného přednostního práva na prodané nemovitosti. To se nestalo a ani ve vyžádaném vyjádření nebyla citovaná všeobecná a neúplná přihláška v uvedených směrech doplněna. Na bližší specifikaci uvedené dávky v dopise berní správy k stížnosti připojené, nebylo lze již přihlídati, neboť po skončení roku rozvrhového, není dovoleno ohlášku již doplňovati.

Nejvyšší soud v Brně zamítl dovolací rekurs České finanční prokuratury v Praze z důvodů uvedených zemským soudem civilním v Praze připojiv, že, aby mohl exekuční soud dávku takovou ve výsadním pořadí přikázati, musí mu býti způsobem v §§ 210, 211 a 214 ex. řádu uvedeným nejpozději do skončení rozvrhového roku osvědčeno a) mnoho-li vyměřené dávky připadá na prodanou realitu, b) jaká jest její zjištěná čistá hodnota.

Stěžovatel však nevykázal včas tyto okolnosti, pročež právem nebyla mu přihlášená dávka z majetku přikázána.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 30. června 1925 R I 558/25/1.

Poplatky ze smlouvy alimentární. Smlouva, kterou se manžel, aby dosáhl souhlasu své manželky k rozvodu manželství, zaváže, že jí bude platiti alimenty i ve případě jejího opětého provdání, nepodléhá poplatku darovacímu.

Z důvodů: Podle obsahu zmíněné smlouvy stěžovatel, chtěje docílit, aby manželka neodepřela souhlasu k rozvodu manželství a současně chtěje upravití svůj zákonný závazek alimentární, zavázal se k placení ročního důchodu manželce i pro případ, že se opět provdá. Tím zavázal se k plnění, k ně-

muž by podle ustanovení všeobecného občanského zákona o alimentárních povinnostech manžela při rozvodu manželství nebyl v plné míře povinen; poněvadž však závazek tento převzal proto, že se se svou manželkou dohodl o rozvodu manželství a na vyrovnání všech jejích nároků alimentárních a zaopatřovacích nelze tvrditi, že by tak byl učinil v úmyslu manželce něco darovati, nýbrž, že tento závazek na sebe vzal jen jako plnění z dohody s manželkou o rozvodu manželství sjednané.

Jde tedy jedině o dohodu mezi oběma manžely o rozvod manželství, při níž stěžovatel vzal na sebe závazek placení zmíněného důchodu jako protihodnotu toho, že manželka upustí od svého práva odporovati rozvodu manželství, a že tím veškeré nároky alimentární i zaopatřovací budou vyrovnány.

Nelze tedy v závazku stěžovatelově ani pokud přesahuje rozsah jeho zákonné alimentární povinnosti spatřovati právní jednání, jež by podléhalo poplatku darovacímu.

Nález z 15./5. 1924 č. 8539.

Soud pozůstalostní nemůže ustanoviti zákonným dědicům, jimž zůstavitel určil jen odkazy, opatrovníka, třeba jejich bydliště bylo neznámé aneb velmi vzdáleno, je-li tu testament zevně odpovídající zákonným požadavkům formálním, byť v něm byla určena za univěrsálního dědice osoba k zůstaviteli zcela cizí.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 29. dubna 1925 R I 346/25.)

Bezdětná zůstavitelka ustanovila ve své závěti za univěrsální dědičku svou posluhovačku a stanovila dětem po svém bratru někde v Rumunsku, neznámého jména a bydliště, odkazy po 5000 Kč. Soud pozůstalostní prohlásiv poslední vůli, přijal bezvýmínečnou přihlášku testamentární dědičky na soud, odevzdal jí také správu pozůstalosti, avšak pro zákonné dědice ustanovil advokáta za opatrovníka.

K rekursu dědičky testamentární zrušil zemský soud usnesení, jimž dětem po zůstavitelčině bratru v Rumunsku neznámého jména a bydliště ustanoven byl opatrovník. Odůvodnění:

Dle § 77 č. 2 nesp. pat. má pozůstalostní soud z moci úřední zříditi opatrovníka domnělým dědicům, jichž pobyt je neznámý nebo bydliště jich je vzdáleno, že nemožno svých práv včas hájiti. Dle § 75 odst. 2 téhož zák. jsou domnělými dědici ti, kdož se jeví býti povoláni dle posloupnosti dědiců in concreto nastalé, tedy buď dle testamentu nebo dle zákona nebo dle dědicí smlouvy.

V tomto případě přihlásila se k dědictví z posledního pořízení odpovídajícího formálně zákonným předpisům jediná dědička a soud přijal přihlášku její na soud. Nebylo proto důvodu zříditi osobám, jež by byli dědici ze zákona, v daném případě však dědici nejsou, dle § 131 pat. nesp. opatrovníka, neboť dle § 79 nesp. pat. nemá být nikomu z účastníků v pozůstalostním řízení proti jeho vůli soudem nucován opatrovník. Dle posledního pořízení jsou děti po zůstavitelčině bratrovi pouze odkazovníky a o ty se soud pozůstalostní nemusí starati, leda že by byly nezletilé, v kterémžto případě má soud úředně vyrozuměti zákonné jejich zástupce, aby naléhali na doplnění nebo pojištění odkazů (§§ 76, 83, 100 nesp. pat.); vždy však má dědic před odevzdáním pozůstalosti vykázati soudu, že zpravil odkazovníky o odkazu. Že by jmenované děti byly nezletilé nebo pod ochranou soudu, ze spisů nevyplývá a bylo by ostatně věcí soudu, aby sám bez opatrovníka jednal po rozumu cit. zákona.

Nejvyšší soud dovolací stížnosti opatrovníka nevyhovil. Důvody: Rekursní soud zcela správně vzhledem k tomu, že jest zde formálně bezvadná poslední vůle, že testamentární dědička se k dědictví přihlásila a její přihláška k soudu byla přijata, zaujal stanovisko, že děti po bratru zůstavitelčině, i když by jako zákonné dědicové přicházely v úvahu, nejsou »domnělými« dědici podle § 75 nesp. pat., s nimiž podle téhož § je pozůstalostní řízení provésti a protože podle § 77 č. 2 c. z. jest z úřední povinnosti zříditi opatrovníka pro neznámé nebo vzdálené domnělé dědice, podle § 79 c. z. pak kromě případů v zákoně uvedených opatrovníka zřizovati je nepřipustno, právem rekursní soud opatrovnictví pro děti zůstavitelčina bratra zrušil, ježto není pro ně zákonných předpokladů. Umožnění přezkumu pravosti a platnosti testamentu dědicům ze zákona, jichž bydliště je příliš vzdáleno, není po zákonu důvodem, aby jim byl zřízen opatrovník.

-er.